

Bonhaj Bóh!

Cíhlo 32.
9. augusta.

Létnik 6.
1896.

Serbiske njedželske Ľopjenka.

Wudawaju šo kózdu šobotu w Ssmolerjez knihiczschežerni w Budyschinje a šu tam dostacž sa schtörtlētu pšchedvlatu 40 np.

10. njedžela po šwjatej Trojizy.

Qut. 19, 41—48.

Dženßnischha njedžela dže naš se šwojim scženjom na wupusčenje Jerusalema dopomniež. Historiju šudženja Božeho nad šwjatym městom šu našchi wótzojo sa mózne předowanje měli; woni šu ju do šwojich modlerſkých kuihom pšchijeli, kaž šo wona dženža hischeže we wjazorych našchich Božich domach na ujschporje wucžita. Hdyž mamž nětko dženža w našchim scženju Šujsewe weschčeženje řudneho wužuda pšched šobu, ujesapomuimy na dopjeljenje tehole weschčeženja, kotrež nam wobžwědcža, so šu jeho šłowa haj a hamjeń.

Tako šo tón Šujs pšchibliza, pohlada won na to město a plakasche na nje. To běše tamna njedžela, na kotrež jemu lud palmy na pucž scžesche. Slaj ſrjedža we wježelej ſhromadžisne ſrudne woblicžo — a to ſtej wocži teho, na kotrehož wſchitzu hladaju — jeho wocži ſtej połnej ſylsow. Won plakasche na to město. Won wſchak by tež na ſwoje žiwjenje plakacž móhł — na tole jeho najčežsche žiwjenje, kotrež je hdy na ſemi bylo. Tſizyczi lét běše na potajnym žiw — tſi lěta w ſamym pšchecžhanju — potom pſchindže tón ſrudny kónz, jako bě pſcheradžený wot ſwojeho wucžomnika, wopuschežený wote wſchitkých, morjený pſches ſwój lud. Ale won ſam na ſo njeplaka, — ſamo pod czežkotu kſchija je won tym, kž jeho woplakowachu, pſchiwołał: „Njeplacze pſche mnje, ale placze ſame na ſo a na ſwoje džecži!” Won tež

pſche ſwojich wucžomnikow njeplacze, runjež won wě, ſo je čaž blisko, hdyž budža myſlicž, ſo Bohu ſ tym ſluža, hdyž jich morja. Ně won na to město pohlada, kotrež je w duchomnej ſmjerceži tež na wěčnu ſmjerę ſhubjene a tónle napohlad jeho pſhemóže, ſo won wótsje ſaplaka. — Sylyš ſu ſo husto ſi parlemi pſchirunale. — Jeſuſowe ſylsy ſu najkraſniſche parle. Wone naš do potuſky honja. To nicžo maše njeje ſi czlowiſkim hréchom, ydyž won teho Šujsa ſi tajkim rudženjom napjelni. Kac̄ mało pósnaſu ſa wulkosz mojeje winy, hdyž ſebi jenož pſchi tym staroſez cžinju, ſo móhł mój hréch ſle ſcžehwki měž. A hdy bych tež ſe ſwojim hréchom ſemſke ſbože dostacž móhł, bych ſo tola w nim njebožowny ſacžu. Pſchetož tón, kotrež ſi wolijoweje horu pſaciežo na Jerusalem pohlada, wot prawizy ſwojeho Wózta dele hlaſa na moje wopacžne žiwjenje a mój njedžak jeho boli. Ta dyrbu ſo wobročicž a cžinicž, ſchtož je jeho wola a radoſez, ſo by ſo jeho woblicžo na mni ſažo pſchecženje ſhwecžilo a ja w jeho ſwětle měl ſhwětlo, žiwjenje a měr. — Ale jeho ſylsy ſu nam tež ſi troſhtom. To njeběſche ſwontowny ſkutk, kotrež wumožník ſa tebje na ſo wſa, luby kſchecžijano; wjele ſylsow dyrbjesche ſa tebje wuplaſacž. Pſchetož jeho wěſta a kruta wola je, ſo by ty wumožený był. S nicežim ſo tejle jeho woli ſadžewacž ujemóže khiba jeniežy ſi twojim ſtwjerdženjom. Teho hladaj ſo. W dobrých a ſlych dnjach ſtejitej jeho wocži wotewrjenej nad tobu, twój wajchtař njeſpi ani njedřema, won wodži tebje po ſwojej radze a tebje ſkoučenje ſi cžescžu horje woſmije, khiba ſo ty

šam njechajch a potom je jemu tebje žel, so mohł płakać.

Płakajo tón Anjes na to město skorži. W jeho skorženju leži tsoje. Jerusalem, hnada Boža je tebje domapytala — ty pak teho domapytania fedžbu měl njejsy — nětko budže tebje Boža khostaza prawdoscž domapytacž. My mamy tež ſwój čaš domapytania a tónle čaš ma tež junfrócz ſwój kónz. Nichtó nam ſa to njerukuje, ſo tónle naſch hnadny čaš hischeze doho traje a ſo tónle čaš domapytania, woſebiteho ſapſhimnjenja pſches Bože ſłowo hischeze junfrócz pſchińdze. Móz a radoſcz ſt wobrónjenju ſ kózdym wotſtorčenjom wotebjeratej. Naſche žiwjenje je roſtlinia, kotaž dyrbí ſo po móžnoſci khétsje do plódneje ſemje Božego ſłowa nmts ſkazecž — dženža hischeze tak czejkó njeje kaž jutſje; khorjenje ſo hižom czežo pſchimaja, potom roſtlinia ſwjadnje a ploda ſemje jej wjazý njeđopomha. Někotre lěta móže člowjek ſwoje ſwonkowne žiwjenje dale wjescž, runjež je jeho ſmutkowne hižo wotemrělo, dokelž wón w čaſhu hnadneho domapytania pósnał njeje, ſchtož ſt jeho mèrej ſluži. Schtož ſt naſhemu mèrej ſluži, nam w druhej poſojzny naſhemu ſczenja Anjesowe ſkutkowanje ſjewi. Naſ ſrudoba bojaliwych, njemóžnych czini, ſo my nižo ſapocžecž njemóžemy. Teho Anjesa pak czéri jeho ſrudoba ſ nowa, khostaze, wucžisčaze, roſwucžowaze ſkutkowanje ſapocžecž. Jeſus je hižo junfrócz, prěni čaš jako Męſiaž wuſtupi, kupzow a pſchekupzow ſ templu won honik; dokelž pak to hischeze na pſchezo wuspěcha mělo njeje, tón Anjes tón ſkutk ſ nowa dokonja, wón wě, ſo je to jeho Wótza wola. Tak chzemy tež my jako wucžomnizy teho Anjesa ſwědczenje wotpoſožicž w ſłowie a ſkutku pſchecžiwo hroſnoſcžam, njewěry a hrécha. Nichtó njech nam do teho njerěcži a njepraji: To je tola podurmo. My njejkmy wotrocžy wuspěcha, ale ſlužobnizy Chrystuſowi. Wucžisčmy jeno ſwěru wote wſchitkeho bjeſbózneho waschnja naſche domy, naſche wutroby, potom budža templ, wo kotrymž to ſłowo płaci: tón Anjes wſchědnje w nim wucži. Wſchelake czémne a njewěste my w žiwjenju nadeňdžemy; tón Anjes budže nam jo pósnač dacž w ſwojim čaſhu, w prawym čaſhu. Kaž pak je na kónzu naſhemu ſczenja prajene, ſo tola, hacž runje mějſche tón ſbóžnik wjèle njeſtcezelow, kotsiž chzchu jeho ſkózowacž a ſ tym dopokafachu, ſo běſche tón Anjes ſ prawom templ mordařsku jamu mjenował, lud na nim wižasche a jeho poſluchasche, tak chzemy tež my jeho poſluchacž, kaž wozna ſwojeho paſthrja, chzemy na nim wižacž, kaž winowe halosy na winowym pjeńku; wón je tón pucž a ta wěrnoſcz a to žiwjenje.

Hamjen!

Wocžehnjenje naſchich mlodnych ſt ſchecžijanskej ſwobodnoſci.

(Po F.)

VIII. Prawidła w pižanych wobraſach.

Ty ſznamo njeſtcezel; to wſchaf je dobre, jeno ſo ty ſ teho „th njeđybiſch ſuriež“ žanu jednatu ſaſuju ſebi ſčinil njejsy, kaž by to pſche wſchu měru wažne bylo. Po tajfim, derje je, ſo njeſtcezel. Pſchi tym wſchém je czíscze wopacžne, hdý by ty twojemu 22 lětnemu ſynej prajil — kaž ja to junfrócz ſkyschach: „Twój nan žan je ſigary ſurił njeje, duž tež ty tejele potrjebnoſče njeſtcezel.“ Tola „duž“ je czíscze wopacžne, hdý ma člowjek tak wjèle, ſo mohł ſuriež. Hdý tež nan teje potrjebnoſče njeſtcezel, ma ju ſyn. Wón ma ju woprawdže; wón ma ju ſznamo w wjazkowej měrje. Wón tež njeſtcezel, czeho dla dyrbialo jemu ſakafane bycz, ſchtož je wſchitkim jeho towarſham domolene, a

czeho dla dla dyrbialo ſa njeho njeſtrowe bycz, ſchtož tym druhim najlepje tñje. Tov by ſan ſwoju móz wopak wužil. To ſakafane, kotrež je ſa 14 lětneho hólza wuſnal, ſo ſa dorofeženeho wjazý njeſtcezel. Ty džé móžech ſwojemu ſynej ſwój nahlad wuprajecž, — móžech jemu poſkaſacž, kelta pjenjes ſo pödla pſchetrjeba, móžech jemu ſwoju myſl ſjewicž, ſo maſch furjenje ſa njeſtrowe, — ale potom dyrbisich (a to bje wſchego wužměſchenja a hórkoseze) pſchitſtajecž: „Sſo ſzamo rojumi, mój ſyno, ſo ja tebi w tychle wězach nižo roſkaſowacž njeſtam.“ Šakafach-li pak ſwojemu ſynej furjenje, cziniſch jeho hórkeho, dokelž ſo jemu ſdach thran bycz a naſtterje budže kónz, ſo ſyn tebi ſlubu čim ſylniſcho kuri. — Druhi pſchikkad: „To je dobre a duſhne, hdý ſan do tych ſkyscha, kotsiž ani wo palenž ani wo piwo njerodža. Alle ſtrachne by bylo a ty by ſa ſwojeho dorofeženeho ſyna ſurowy muž był, hdý by ty jemu ſakafal ſt jeho pſcheczelemi karanežk piwa wupiež.“ Pſchicžimy ſu te ſame kaž pſchi furjenju.

Ta nětko druh i ſchikkad i druheje ſtronu wosmu a chzu ſam wo ſebi powjedacž. Mój ſan mějſche ſt džela ſwobodomyſlne nahladny. Ta pak běch hižo jako ſtudenta konſervativnej ſtronje pſchikhilem. Wějo ja tež tole moje ſtejſcheze mojemu nanej na pſchecžiwo ſaſtupowach. Ta mami ſo dženža jemu hischeze džakowacž, ſo je tež ſměrom a na moje nahladny poſluchał a je tež wažil, runjež njeje ani tehdom ani poſdžiſcho zyle mojim nahladam ſo pſchivobrocžil. Kaf wjèle naſow by „njeſrale nahladu njeſrałych hólzow“ wužměſchało. Na tole waſchuje pak ſo džecži njewotčahnu, ale wotſtorkuja.

Młoda 18 lětna hólza, kotaž běſche hischeze daloko wot teho, teho ſbóžnika ſubowacž, wot kmótra ſlotu naruežnizu dosta. Ta ſkyschach, kaf ju macž to město ſt 1. lísta Pětroweho, hdý ſo pſchecžiwo ſaplecženju wložow a napojschenju ſkoteho ręči, wucžesche; haj wona běſche na tym, tej holzy ſakafacž ſt naruežnizu khodžicž. Ma ſbože abo njeſbože mje ta macž proſchecze, ſo bych mój nahlad wuprajil, wěſcze w tym pſchecžwědženju, ſo budu ja jako duchowny ſt njej pſches jene. So pak ſo ja pſchecžiwo macžeri wuprajach, ja po dotalnym wuloženju hakle prajecž njeſtrjebam. Schto bu dale ſt zyłe wězu, ja njeſwěm. S wjetſcha naſcha dobra rada jenoz tehdom płacži, hdý ſe wona ſt myžlemi ſo naſ wo radu praſhazeho pſches jene. To pak ja wěm, ſo ta holežka, hdý tu pſchu ſjawnje noſyč ſjeſmje, ſo wjèle hórkoseze pſched ſchpihel w ſwojej ſtſtwe ſtupi a ſo ſt tym wbcžko hordosze njeſutorhnje, ale ſo čim wobtwierdzuje w jejnej hlowje a dale, ſo dyrbiala wona hižo poł ſwiaty bycz, hdý njeby do jejnej wutroby wěſta hórkosez pſchecžiwo macžeri ſacžahnyla.

Czíscze to ſame ja praju, hdý chzedža dorofeženi ſynojo a džowki do džiwalla abo na reje hiž. Šakafane je khétsje; ſchto pak dyrbí ſczechwfk teho bycz, ſo woblicžicž njeſož. So ſu reje a džiwalla ſt wulkim strachom ſa duſhu, je bjes dwěla. Duchowne strachoth tež ſchecžijanske towarſtowwe žiwjenje ſzobu pſchinjeſe, na kotrymž ſo ſznamo ſan rad wobdželuje. Duchowne strachoth ſu wſchudžom, hdý ſe hréſchni ežlowjefojo hromadze pſchińdu. To wſchaf móže bycz, ſo ſu wone pola džiwalla, fajfež je wone húſto doſez dženžniſchi džen ſt pola rejow, fajfež ſo nětko maja, wožebje wulke. Duž bych ja jako ſan tele ſtrachoth doſez roſzwtſil a roſpeminal. Škocžnje pak dyrbisich ſwojim džecžom w Božim mjenje hiž dacž a jimi pſchecželiwe ſłowo ſzobu na pucž dacž. Tykaz kórež ſepje hacž kíſale, mjerſaze woblicžo ſkutkuje, hdý ſo ty ſady ſamknjenych duri ſa ſwoje džecži modliſch. A wjèle lepje hacž wſchitko ſwarjenje na ſly, bjesbózny ſwét na twoje džecži ſkutkuje, hdý ſe wone wjedža, ſo je twoje dobroproſchenje wjše nich. Haj ja ſebi myžlu, ſo ſtej dobroproſchenje ſtarſich a njewidomna bliſkoſcz nana a macžerje — najlepſchi wobarnowazy jandželjo ſa džecži, kotrež ſu wonkach w duchownym ſtrachem.

(Pofracžowanie.)

Duſhny ſobudar do mandželſtwa.

Mér budž ſ wamaj.

(Pofracžowanie.)

Ty pak ſebi něchtó ſwojeho ſtajneho towarſcha abo towarſchuiſu ſa wſchě ſwoje ſiwe dny pſchiswolil, tajti njeſož ſebi jeho abo ju bje wſchego woneho ſt nětkim druhim abo ſt někej druhej ſměnjeſch. Wón wſchaf to tež na nihdy Bože dla njeſtcezel, ale chze ſt nim abo ſt njej na wſchě ſiwe dny ſjenocžem ſa wſtacž, dónž jeju ſmjerč ſenehe wot druhego njeſtrowa.

S dobrym ſamožom ſebi wój wobaj požadataj, — ſ wamaj žobu pak wſchitzy druhý, fiž ſ wamaj derje ménja, — ſo móhloj pôdla ſo wjele lét, waju živých dnjów lepſchu wjetſchinu, duſchne bjes žobu ſjednočenaj wſchě ſiwe dny pſchedeńcž, jedyn ſo druhého ſa ruku džeržo, jena duſcha ſ tamej druhéj ſjenovézna.

Ta pak chzyl wamaj pôdla wſchego teho hiſcheze něchtó lepſche popſchecž, to, ſo byle wſchě te ſéta, kafkež ſmějetaj jako ſwérowanaj mandželskaj pſched žobu, waju ſeňſtich dnjów najrjeñſcha wjetſchina.

Sa to pak budžtaj — Bóh wamaj to ſpožeži — ſebi bjes žobu ſwérnaj ſtowaríchenaj. Sa to ſo ſwježtaj a tole ſebi bjes žobu ſ ruku a ſ ertom ſlubtaj. Sa rune tajfele ſpſchecželenje je Bóh luby Knjes něhdý w paradiſu to ſwjate mandželſtwo wuſtají, jako džesche: „Dobre njeje, ſo by člowiej ſam byl a ſawoſtał. Ža chzu jemu pomožnižu dacž, fiž by pſchi nim byla.“ Ža runjež ſo hréch po ſwécze ſchéroki ežini, — wuthadža tola a dije hiſcheze pſcheko ſ praweju wérneju ſchecžijanskeju mandželſkeju wěſty ſtrowy wodých, kaž byl ſe žameho paradiſa pſchijchoł. Hiſcheze pſcheko chze tón Knjes, na fotrehož požohnowanju wſchitko leži, ke wſchemu wot naž datemu „haj“ — naž ſpožohnujo ſwój Boži „Hamjeń“ pſchijrajič.

Najkrótſho a najrjeñſho je wamaj to ſrjeknjene w tamnym požlenim požohnowanje ſkónečazym Božim ſlubjenju, kafkež ſmějetaj ſo tež wamaj pſchi wérowanju do duſche a na hlowu połožiež. Wone rěka: mér. — Tón Knjes poſběhní ſwoje woblicžo na tebe a daj tebi ſwój mér.

Wěrnaj ſbožownaj budžetaj wobaj hakle tehdý, hdýž tole ſpožohnowane ſlово už jeno pſchi waju wérowanju pſched woltarjom na ſo dorjeknjene doſtanjetaj, hdýž ſmějetaj tajfile Boži mér už na jenickim ſwojim kwaſnym dnu, už jenice ſwoje prěnje lěto w mandželſtwje, ale hdýž ſmějetaj ſwoje ſiwe dny tónle Boži dar kaž do horscheze ſeſapschijany. Bjes wſchego tajfele méra pak nihdý ženje žanaj ſbožownaj mandželskaj njebudžetaj.

Wój móžetaj ežiloj a cžerſtwoj wostacž, pilnej bycz, móžetaj ſwój derje radženy wſchédny khléb mécž, móžetaj bjes staroscze ſwoju ſiwnoſež wužicž, — ale, jeli žadyn tónle Boži mér na waju duſchi a we waju domje njeſmějetaj, jeli ſo bjes žobu njeſmějetaj, ale ſo wadžtaj, njebudžetaj nihdý žanej ſbožownaj mandželskaj, pſchetož mandželske ſiwenje bjes Božeho méra budže wamaj, ſchtož cžezki ſpſchah a hórké horjo, a mandželski ſwjas bjes Božeho méra budže wamaj ſchtož wobčežath rjecžas, kafkiž ſmějetaj ſi njewježelom a ſ horjom njeſež a ſnjeſež.

O kaf husto hižo ſym ſklyſchal teju a tamneju wobſtarneju mandželskeju prajicž: „Wjele ſmój měloj tudý pſchecžepicž a pſchetracž, naju je wjele podeschlo, ale ſpochi ſmój ſo duſchne bjes žobu ſnježloj a duž je namaj Bóh ſe ſwojej pomožu pſcheko do předka pſchepomhal.“ — Haj, hdžež mataj mandželskaj bjes žobu ſwój Boži mér, tajfimaj wſcho ſ ſbožu dže.

Duž dýrbi wamaj wo to ežiniež bycz, ſo měloj bjes žobu ſtajný mér, tajki pak pſche wſchě waju ſiwe dny. Ma žaneju mandželskeju nježně ſo nihdý ženje prajicž: „Bóle ſo ſestaritaj, a bôle ſrošymitaj“, ale: „Dležtch ſhwili ſtaj ſeženjenaj, a lubſcho ſo bjes žobu mataj.“ Ežim dlěje budžetaj jako mandželskaj ſeženjenaj, ežim bôle kóždy druhoh doſnajetaj, kafki ſtaj žadyn do ſwjerchna, a kafki do nutſtna, ſkónečnje ſmějetaj ſo bjes žobu tak dopoſnanaj, ſo ſo žadyn wjazy druhého prafchecž mjetřebataj: „Schto chzyl ty radý?“ abo „ſchto njeſežesč?“ ale kóždy dawno ſam je ſwojeho mandželskeho wě, ſchto tón ſežze abo ſchto njeſežesč, kaž tajke wſcho ſameho ſe ſo wě. — Ža na wſcho tole dyribitaj radý ſpominacž a wſchego teho ſwěru ſedžbu mécž.

Hdžež na ſahrodze dwaj ſchomaj pôdla ſo ſtejtitaj, teju ſorjenje a ſorjeſtſki ſo tak do ſo ſawiſa a hromadže do ſo ſrostu, ſo ſo žadyn wjazy druhého njepuſchecž; a ma něchtó ſwoje porſty ſtyknjene, džerži ſo jemu w horschezi jedyn porſt druhého: hlej, tafle dýrbi ſ waju ſ lěta do lěta bôle a bôle „jena wutroba a jena duſcha“ bycz. Tole mi rěka: mér mécž.

Ale hdže móže člowiej tajfile mér nadeneč, tole nadobne ſublo, tule ſa dom najnuſniſchu potrjebu? Ž wotfel jón ſam doſtanje? Hdže móže ſebi po njón podbneč?

Móhli ſebi jón něchtó něhdžé na wiežnym torhochecžu abo w něčezej pſchedawařni ſupicž, — dýrbiſal ſam ſa njón wulki pjenjes ſaplačicž, — tehdý měl wěſcze kóždy bohacž tajfile ſwój

duſchny ſloty mér, pſchetož tajfeho droheho ſublo njechał ſo wěſcze něchtó wſminyč.

Ale bohu žel, kelfo bohatych a kladých tajfehole měra w ſwojich bydleschczach žaneho nima. Ž tola móhli jón wſchitzu mécž, móhli jón darmo mécž, pſchetož tónle ſwój mér Bóh člowjekam darmo dari. Tajfile dar pak dýrbi ſebi kóždy, runje kaž wſchě hewaſche dary, wot Boha wuproſyč.

Twój ſloty mér ſpožež wſchědnuje nam
S nim wuſwjeſel naſch dom th ſam!

S tajfele ſwojej nutrnej próstwu dyribitaj ſo jako pobožnaj mandželskaj wſchědnuje Bohu pſched wocži ſtupicž, pſchetož tajfile dar ſmějetaj kóždžicžki džen ſ jeho ruki trébny. Džen, na kajfimž ſebi wobaj mandželskaj ſwój mér w domje ſtažeſtaj, a na kajfimž ſo jimaj Bože ſkónečko ſkhowa, ale wobaj mandželskaj ſawoſtaſchtaj jedyn na druhoh roſhněvniſenaj, ſe ſlobom ſaplačanaj, — tón džen bě ſa wobeju ſly džen. Tehdý ſebi Boži měrni jandželjo pſched nima ſe ſarowanjom ſwoje woblicža ſapokrych, kaž njechali dlehe na tajfile ſrudobu w jich domje hladacž.

(Pokračování.)

Wſchelake ſ blifka a ſ daloka.

Njeļubosne wojowanje ſo w „Sſerbſkých Nowinach“ wiedže. Draždžanſkeho ſerbskeho konzerta dla, kotryž je ſo — njech ſo praji, ſchtož chze — jara rjenje poradžil a ja ſo boju, ſo bych ſo nam Draždžanſký Němcy dživali, hdý bych ſo ežitali. Haj ſam wſchitki mložym ſſerbam ſo ſ naspomnjeniom jeneho ſlawa njebožicžkeho ſlawneho wótežinu, kotrez je wón — Bóh wě w kajfim druhim ſwížowanju a ſkano ſo na wěſty pad poczahujo — naſožoval, praji, ſo wón ſaneje idealnoſeče nimaſa. Haj, hdže ſo wſchitko, ſchtož mloži ſſerbia ſ dobrej woli w luboſeži k ſſerbowskiu ſapocžinaju, tafle poruba, potom wſchak dýrbi ſo jim radoſež k ſkutkowanju ſhubjowacž. Ž njeje dha ſa nož ſſerbow, jako malý narod, wobebje muſne, ſo my ſkutujemy ſe ſjenocžentmi možami, ſo bychmy něchtó dozplili a ſo jedyn druhého w jeho ſkutkowanju njepodtločjuje, ale ſuboſčitwje podpiera. My chzem tola dželacž už ſwoju čeſež pſtaj, ale k wužitku naſheho lubeho ſerbskeho ſuda.

Založne hrímanje i wulki deſhežikum běſche ſobotu wječor woloſo Budžschina. Blyſt je w wſchelakich wžach woſolnoſeže nute dyriſ a tež ſapalil. Proſchmy Boha teho Knjesa, ſo by naſhe žne pſched njebožom ſathowaſ, ſo móhli ſpokojne wuživacž, ſchtož je nom jeho ſchecždra ruka wobradžila. Wón chzyl tež po cžezkých deſhežikach hnadne ſkónečne dny wobradžicž, ſo by ſo, ſchtož hiſcheze na domoſthowanje čzaka, rjane do brjóžnju ſkhowacž možlo.

Bamž Leo XIII. je ſakſkemu prynzej Magej k jeho ſwječiňuje ſbožo pſchecžazy liſt požtał a jako wopomnječe hiſcheze wulki ſloty pjenjes, na kótrymž je bamžowa podobiſna a lačzanske napiſmo: fiat unum ovile et unut pastyr i. r. njech byhva je wowčeřnja a jedyn paſtry. So bamž ſ tym na noweho katholſkeho duchowneho, fiž je ſe ſakſkemu kralowskemu domu, tu nadžiū ſtaj, ſo by k temu pomhal, ſo by zyle kſheſcžijanstwo ſažo katholſke ſyrlki ſo poddalo a po tajfim evangelska ſyrfi ſo ſančzila (pſchetož tak móžemy to pſchecže jenož i bamžoweho rta jenický ſrošymicž), dýrbi naž evangeliſtich ſrudziež, ale tež ſedžblivých ežinicž, ſo njebožný ſ wocžom ſhubili, ſo katholſka ſtajnje na ſwoje dobyče a na podlóčenje naſheje evangeliſteje ſyrlje džiwa;

Khěžor je ſo ſe ſwojeho puežowanja domoſ wročil.

Němiku ſódž „Glič“ je w chineſkim morju wulki wichor pſchecžhwatal a wo ſkalu ſu cžiňhowskí roſbit, ſo je ſo hystdom podmuriſ. Ženož 11 ſ mužtwa je ſo wukhowacž možlo. Wſchitzu ludžo ſu hacž do poſledního woſomiknjenja ſwoju pſchecžu ſtaj ſtajnje na ſrudny podavk naž wucži, tak thětſje može ſo k nam ſmijercž pſchiblizicž, kaž tež w kherluſku ſpěvam: „Schto wě moj ſon? Wón ſnadž je bliſto.“

Pſchekupſkého ſaſtojnka w naſchich naraňſko-afríckich kolonijsach je ſudniſtvo w Tanga k 15 lét khostařnje ſahudžilo, dokož je žaložne hroſnoſeže, nječzlowſke ſurowoſeže a njehornoſeže pſchecžimo cžornym w Afrizy wuwiedl. Žemu ſo prawje ſtanje. Pſchetož ſchto dýrbi ſebi Afrikanský wot naſheho ſuda myžlicž, hdže k nim pſchindžem ſo kſheſcžijenjo a mužojo, fiž ſo kſheſcžijenjo mjenuju, a hóře ſi nimi ſahadžea hacž ſe ſkotom. Žow dýrbi knježerſtwo kruče wuſtupowacž! Žewaſ tež naſhe miſionſtwo tam i wuſpečnom ſkutkowacž njemóže.

HNADNE ſlubjenje Bože a próstwa k Jeſuři.

Ach, dolho je wot teho pada,
Hdžež Bóh Knjes ſwojim ſlubil je,
So jeho wulki wótzna hnada
Tracž budže do wſchej wěčnoſeže:
Tak praji ſwjtata biblija
A wſchitke Bože ſwědcženja.

Kaž tehdom, tak tež hiſcheze nětko
Naſch luby Bóh Knjes wſchudžom je,
Tu wopokaſuje nam wſchitko,
So wón ſwjt ſwět ſam ſtvoril je;
Wot Hadamowoh ſtvorjenja
Bdže ſdžeržecž jón do ſudnoh dnja.

Haj, Boža Wózna wulka hnada
Tu shréje člówsku wutrobu,
Na fotruž wona dele pada,
Kaž flónčne pruhi na ſemju,
So ſymjo do njej' wužytye
Stokróčne plody pſchinjeſe.

Tón luby Boži Šsyu ſo ſtara
Sa ſwérnu týchnu wutrobu;
Hdyž ſo tu wſchudžom ſvěha hara,
Chze wſchitko padacž hromadu,
Dha Jeſuž ſwérny paſthý ſam
Wſchom' ſtemu wobara tu k nam.

Ach, Jeſu! luby Šyho Boži,
Pomhaj nam ſ twojey ſuboſezu!
Hdyž ſo tón ſly duch na naž ſlobi,
Chze wſchitkých ſtaſyč ſ ležnoſcę
Kaž „Goliath“ muž „hobrski“ —
Budž Jeſu „David“ ſ uami!

Ach, Božo! hdyž by kónz wſcho mělo,
Kaž w čaſku lijeńzy to bě,
So njeby jich tu wjazy bylo,
Hacž w ſwojim čaſku w Sodomije,
Kíž ſa Bohom ſo praſcheja;
Budž Jeſu, ty jich nadžija.

Duch Boži by jich wuwjedl ſ hnadu
S tej' wulkej' týſchnej' niſy tu
A by jich ſdžeržal ſ džinvej rādu
Kaž Noeaha pſched lijeńzu,
Kíž wuwjedl je ſe Sodoma
Lotha pſches ſwojoh' jandžela.

To ſapomniež nochzyli tudý
Tón wulki a kíž mały je,
Njech bohatý a tež tón khudy
Sso Bohu ſenjeſej džakuje,
Dokelž pſches ſuboſez Jeſuža
Wſchu Božu hnadu wužyva.

Duž džemý proſyč Jeſom Khrysta,
Kíž ſam ta ſuboſez Boža je,
So pſches ſwiateho Ducha wěſta
Nam wſchudžom Boža hnada je;
Hdyž jemu džemý ſe ſhwěta,
Naž Boža hnada pſchewodža.

Deutscher w Porschizach.

S čeſkého čaſhu.

1. Hajnkownja w holi.

(Pofračowanje.)

„Hörte čaſhy pſchihadžeja; Schweiſda tu ſaſho je!“ džeshe
hajnik a powjedasche potom nadrőnje wſcho, ſhotož běſche w měſce
wo njeſcheczelskich hroſnoſezech ſkylſchal. Macž a ſant ſacžuſchtaj
nanowu staroſez a pomyslſchtaj ſebi na pſchichod; tež Handrij
dopomni ſo ſ čichim hněwom w wutrobi na Schweiſdow. Wom
běchu tola hjes dwěla wina nad tym, ſo jemu nan nječo ſlōdko
ſ měſta ſobu pſchinježl njebeſche, kaž běſche to hewaſk wot njebo
ſwuczeny. Alni ſlōwežka njeprajo pſchihotowa macž wjeczeř. W hlinjanej, ſ wulki ſ róžemi pomolowanej ſchlik ſtejeſche wulka
tſchasež džinvejeho niſaſa na blidže. Podla połoži wona fruch
džinvejeho čorneho pječla; běſche to Boži khleb, fotryž běſche
ſ brěſowěje ſkory pječenj. W hroſuej, dolholéſtej wójuje běſche
ſo žito na polach roſteptalo. Teho dla dyrbjachu ſebi ludžo
taſkule zhyrobu pſchihotowacž. Sso wě, ſo taſkile Boži khleb
prawje njeſlodenſeſche. „Běly khleb bych radscho wſal!“ měnjeſche
Handrij. „Haj, haj, ſubej džeszej, mi tež“, wortmolwi nan; „ale
ſchtó mohl jón ſ pjenjeſam ſaplaczej? Wſchako chze dženſa miſchtr
pječat na kloſchtrſkej haſhy ſa poſkrotu dwaj tolerzej měcz!“ A

macž pſchijpomni: „Haj, drohe čaſhy ſu pſchihchle; džakujmy ſo
Bohu, ſo nam lež hiſcheze džiwinj doſež ſteži, ſo njetrjabam
hlođu tradacž.“

Hajnikezy běchu domjecžerjeli. Nan wſa po ſtarym pěknym
waſhniju ſ poležki ſtaru wulku bibliju. To běſche jara drohotne
namrěwſtwo wot džeda, fotryž běſche ſa Lutherowu čaſh ſiwy był.
Biblija běſche do drjewjaných deſkow ſwjasana, a ſi nutſka běchu
wſchelake rjane wobraſy. Na dołhich ſymſkých wjecžorach, hdyž
wonkach ſněhowa mječel po ležu honjeſche a hdyž běchu ſo
rapaki pſched ſurowej ſymu do města ſ procha měli, nan ſwojimaj
ſynomaj tele bibliſke wobraſy wužowawaſche.

Dženſa běſche macž džežatý pſalm namakała a cžitaſche
i tſchepotazym hložom tak:

„Kneže, cžeho dla tak ſtejich ſ daloko? Cžeho dla potajich
ſo w čaſku niſy? Dokelž ſloſník hordofež cžeri, dyrbi hubeny
czeſticež; womi ſo powjetſcheju hromadu, a wumyſla ſebi ſle wězy.
Pſchetož bjesbóžny khwali ſo ſwojeje ſamopaschnoſeže; a laſomny
žohnuje ſo, a hani teho ſenjeſa. Wjesbóžny je tak hordy a
hněwny, ſo ſi nifim njerodži; wſchitke jeho myſle ſu, ſo nima
Boha. Wón dže ſtajnje po ſwojim pucžu, twoje ſudženja ſu
daloko wot njebo; wón ſo naduwa nad wſchitkimi ſwojimi nje-
pſcheczelemi. Wón rjeſnje w ſwojej wutrobi: nihdý na nihdý
ja njebu du hnuty; nihdý ſo mi ſle njepondže. Teho rót je połny
ſaklecža, ſchibalſtu a jebauja; jeho jaſyk načzini prózu a kſhivdu.
Wón ſedži a ſaka na wžach, wón ſkonzuje njeviňoſtých ſtradžu;
jeho woči ſedžbujetej na hubenyh. Wón ſaka w potajnym kueže,
jako law w ſwojej jamje; wón ſaka, ſo by hubjeneho popadnył, a
popadnje jeho, hdyž wón jeho do ſwojeje ſyče ſacžehnje. Wón
ſvíje, podtloži a podtepta k ſemi khudeho i možu. Wón rjeſnje
w ſwojej wutrobi: Bóh je ſapomnił a ſwoje woblicžo potajil;
wón to nihdý widžecž njebudže. Stawaj, Kneže, Božo, poſbehū
ſwoju ruku; njeſapomni hubenyh. Cžeho dla dyrbi ſloſník Boha
hanež; a w ſwojej wutrobi prajiež: Ty wo to nječo njerodžiſch?
Ty ždyni widžiſch, pſchetož ty wohladujech hubjenſtwo a žalosež,
wono ſteji w twojimaj rukomaj; khudži poruča ſo tebi, ty ſy
pomožnik ſyrotow. Koſlamaj ramjo bjesbóžnego, a pytaj jeho
ſloſč, ſo by ſo jeho bjesbóžnoſež wjazy njenamakała. Tón ſenjeſ
je ſ kralom ſtajnje a wěčnje, njech pohanjo ſ jeho kraja kónz
woſmu. Požadanje hubenyh ſkylſchich ty, Kneže; ty wob-
twierdžiſch jich wutrobi, ſo ty ſwoje wucho na to naſhilish; ſo
ty k prawu pomhaſch ſyrotam a khudym, ſo by dale njetraſhil
člōwiek na ſemi.“

Hamjeň wuklineža, a Bože ſlōwo napjelnjeſche ſtýſkiwe
wutroby ſ troſchtom a ſ nadžiju. —

Wucžlana cžejka běſche haſla. Cžemna nój ſo roſpſche-
ſtrewaſche nad hajnkowni. Ženož w ležu hibaſche ſo potajne
žiwenje. S cžicha ſchumjo cžehnjeſche wěſtik pſches ſtare khójny a
ſchmireki a tſchahesche jich wjerſchi. S njelepymaj kſhidłomaj wu-
lečzi někajki hawron ſe ſwojeje nōzneje ſhowanki a hroſnje
ſchfrēczeſche ſzwa do nōzneje cžichim. Blíže a dale rujachu
wjelfi ſ dybawym hložom pſches huſčinu. Pod njebijom honjachu
ſo cžorne mrózele. Dyb a dyb poſbla jenotliwa hweſda někajku
pruhu na ſemju. Krótko do ranja pak poſbehowachu ſo frej-
čeřivjene pruhi nad njebjom. W Lužiſkých ſtronach běchu Schwejdojo
cžichim wobydlerjam woheń do ſtatokow ſaložili.

(Pofračowanje.)

Něſhto k roſpominuſaju.

Najprjedy bibliju.

Kſchecžijan jene ranje w ſwojej jſtri ſedžeſche. ſe jeho
nohomaj jeho jenicežke džecžo hrajkasche. Nan na ſnědanje čaſkaſche
a nowiny do rukow wſa, ſo by něſhto cžital. Duž mały hólež
pſchiběža a praji: „Ně, nano, najprjedy bibliju!“ — Tole po-
wuczenje, kotrež běſche jemu ſame jeho džecžo dało, běſche wobroczenje
w jeho ſiwenju. Tón ſbóžnik teho maleho pomožnika bórju
k ſebi wſa, ale na jeho „raňſche předowanje“ ſo ženje ſabylo
njeje. Hdyž běſche nan na puežowanju, hdyž běſche ſam a wſchón
ſrudny, jemu pſchezo tele ſlowa do wſchow klinežachu: „Najprjedy
bibliju!“ To bu heſlo jeho ſiwenja. Prěnje město w jeho
wutrobi mějeſche ſtajnje Bože ſlōwo, kotrež běſche jemu kaž liſt
teho ſbóžnika jemu ſpižany lubſchi hacž ſchtó druhe.